

2001
Nr 5

ÄRAK

Villu ja kârbes
Sâh, kiik, luuhammas
Haug Amps ja teised
Siga ja sinililled
Kuidas loomad râagivad

ISSN 0134-2266

ANDRUS NORAK
Linnupesa

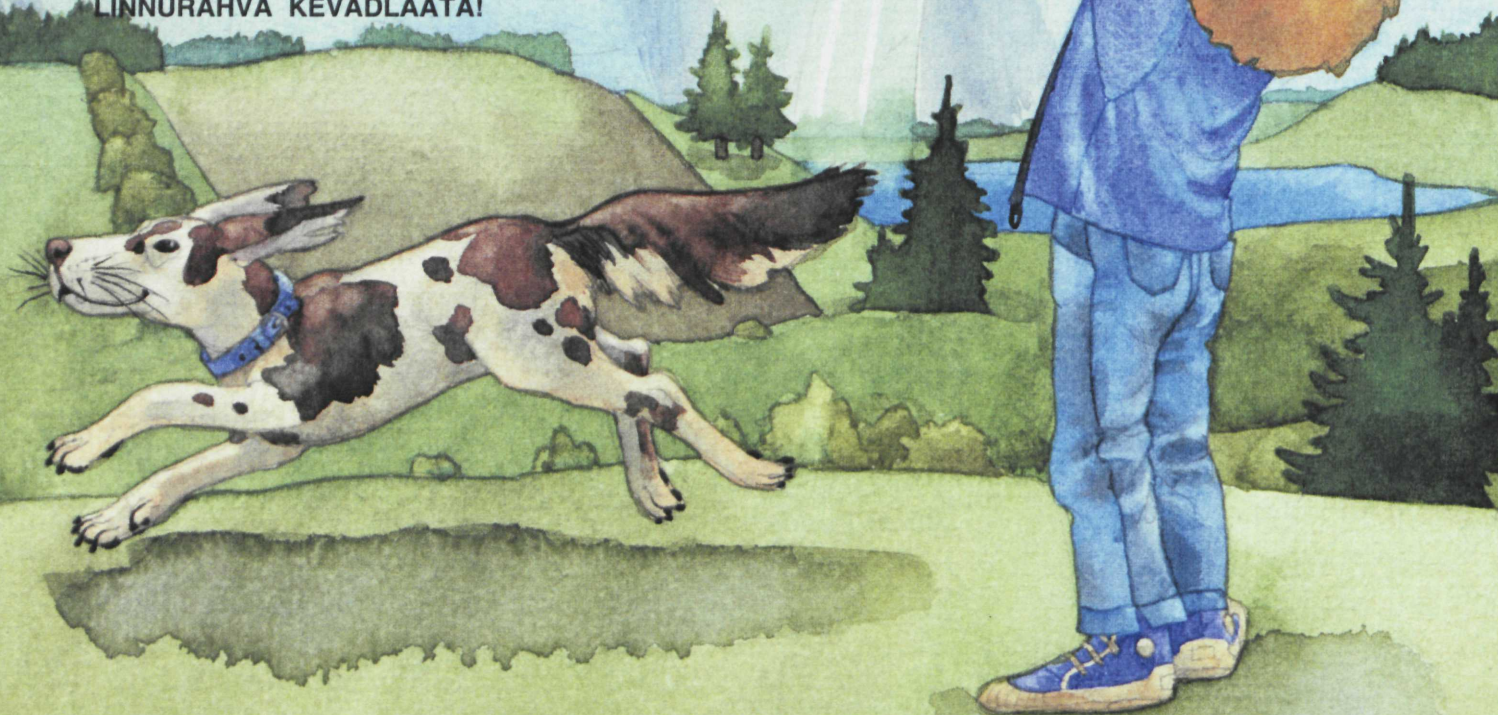
TAHAD LEIDA LINNUPESI ?
OLE HÄSTI TASAKESI.
ASTU AEGLASELT JA ÖRNALT,
LINNUPESA – LAUSA KÕRVAL!

OLLA VÕIB SU JALA ASTE
VÄIKE KODU LINNULASTEL.
LENDAB EMA PESALT ÄRA
SINU ASTUMISE PÄRAST.

JAEI JÕUA ÕIGEKS AJAKS
PESALE, MIS SOOJA VAJAKS.
LIND VÕIB JÄTTA PESA MAHA,
OLGU KÜLL, ET SA EI TAHA.

MIKS SA LINDU EHMATASID
JAEI TAL PESALT TÕUSTA LASID ?

PAREM ENNAST ÄRA PEIDA,
ET EI LINNUD NÄE SIND LEIDA.
VÕTA PIKKSILM SA JA VAATA
LINNURAHVA KEVADLAATA!

MILVI PANGA
**Ära viida,
vihmakene**

ÄRA VIIDA, VIHMAKENE,
ÄRA TUKU, TUULEKENE !
MÄRJAMAAL EI OLE MÄRG,
JÄRVAMAAL JU KUIVAL SÄRG.
OSJAD OSJAMÄEL EI KASVA,
TIIGIMÄEL EI SAAGI KASTA.
JANUS ODRAPÖLD JA TATAR,
NIIT JA NURM JA KARIKAKAR.
EI ME PIKKA PADU PALU,
KASTA ÜLE KODU, SALU,
KOERAD KOONUST SABANI,
LAPSED JALALABANI.

MILVI PANGA
Juba tunnen

MINA TUNNEN JUBA KUID,
MÄRTSI, JUUNIT, HULGA MUID,
TÄISKUUKETTAID, POOLIKUID,
ÜSIKUID JA KAKSIKUID.
HOMMIKUID JA KUMMIKUID,
PILVIKUID JA SIRMIKUID,
VAPSIKUID JA NASTIKUID,
RIBURÄBU RÄSTIKUID.
MUL ON PALJU KIIGEPUID,
MÄNGUSÕPRU MÜRSIKUID,
VINDER-VÄNDER VALLATUID.

HENNO KÄO Maandujad

KAUGELT TULNUD LENNUK MAANDUB,
ENNE SEDA LENDUR VEENDUB,
ET SEAL ALL ON IKKA MAA,
MAATA MAANDUDA EI SAA.

LUIK EI OLE KAHEVAHEL,
TAL ON LESTAD VARBA VAHEL,
OSAVALT TA VETTE MAANDUB,
VÕI ON ÕIGEM ÕELDA – VEENDUB?

VALERIA RÄNIK Nalja- kass

ELAS MAAL MEIL NALJA - KASS.
KÜLL TA OLI NALJAKAS!
LAUPÄEVAL LULLI LÕI,
PÜHAPÄEVAL PUTRU SÕI,
TEISIPÄEVAL TURNIS PUUL –
KOLMAPÄEVAL KATKI HUUL –
NELJAPÄEVAL NURRUS TA,
KALAPALA NURUS KA.
REEDEL LÄKS TA RÄNDAMA,
ROTTIDEGA JÄNDAMA.

ESMASPÄEVAST ME EI TEA,
KÜLLAP UNI MAITSES HEA.

VALERIA RÄNIK Ämblik ja ümblik

ELAS KORD ÄMBLIK JA ELAS TA ÄMBRIS.
ÄMBRIS TAL OLİ ÜKS ÜMBRIK.
MAGADES ÄMBRIS OLİ TA ÄMBRIK,
MAGADES ÜMBRIKUS – ÜMBLIK.

HENNO KÄO Konn

TIIGI KOHAL VOOGAB UDU,
KONN KOOB TIIGIS KONNAKUDU.
MURELIK ON KONNA MEEL,
KUDUDA ON PALJU VEEL.
SEE ON KÕIGE TÄHTSAM TÖÖ.

SAUNA TAGANT TULEB ÕÖ,
HÕIKAB EEMALT: "TERE, KONN!
MIS SIIS TÄNA UUDIST ON?"

KONNAL POLE UUDISEID,
KUST TA PEAKSKI VÕTMA NEID,
TEMA MUUDKUI KOOB JA KOOB,
AINA KONNAKUDU LOOB.
VARSTI POEGI MITUSADA,
SIIS ON UUDIST PAJATADA!

Siis kui Villu oli lasteaiaas käinud alles mõni kuu, arvas ta, et kasvatajad ja söögitädi elavadki lasteaia majas. Aga hiljem sai ta teada, et see pole nii. Pärast seda, kui lapsed olid koju viidud, panid ka kasvatajad mantlid selga ning kõndisid oma teed.

Villu pani väga imeks, kui üks maja sedasi terveks ööks tühjaks jääb. Teiste majadega, mida ta teadis, ei juhtunud seda kunagi. Nende enda maja oli päeval küll mõnda aega tühi, siis kui isa-ema tööd tegid ja Villu lasteaiaas pidi istuma, aga õhtul tulid kõik ikkagi koju. Vanaema ja vanaisa maja maal ei jäänud ka kunagi ööseks tühjaks. Tõsi küll, Villu sõitis küll alati sügisel ära linna, aga vanaisa ja vanaema jäid kenasti maale alles. Päeval käisid nad küll poes ja rookisid hoovis lund, aga öösel olid alati kodus.

Villu ei uskunud, et lasteaia maja saab niimoodi öö läbi tühi seista. Seal pidi keegi ikka päriselt ka elama, kuidas muidu.

Villu hakkas lasteaia maja peremeest usinalt otsima. Ta vaatas igasse tuppa, isegi juhataja omasse, käis köögis ja garderoobis. Aga kedagi peale juhataja, koka ja söögitädi ta ei näinud. Nemad muidugi mingid peremehed polnud, nemad käisid lasteaiaas ainult päeval, nii nagu Villu käis suvel maal. Näe, kõigil rippusid mantlid nagis, et saaks kohe selga tõmmata ja ära minna, kui tahtmine tuleb. Kus kohas küll peidab end päris peremees.

Villu läks akna juurde ja mõtles, kust veel otsida. Siis langes ta pilk aknalauale. Seal, päris raami juures, magas paks porikärbes.

Villu rõõmustas väga. See oligi lasteaia peremees! Kohe näha, et see kärbes ei kavatse kuhugi minna, pikutab ja puhkab. Nagu vanaisa maal. Tema lesis ka alailma, sest tal polnud kuhugi kiiret. Tema ei pidanud bussi peale jooksma, et linna sõita. Tema elas oma majas päriselt.

Villu hakkas kärbest iga päev vaatamas käima. Õhtuti, koju minnes, vaatas ta alati üles selle akna poole, mille raami vahel kärbes magas ja lehvitas. Ta hakkas üldse lasteaeda kärbse majaks kutsuma, sest nii tundus talle õigem.

Ühel hommikul avastas Villu, et kärbes on üles ärganud ja jalutab uniselt aknalaual. Hiljem, lõunauinaku ajal, tuli kärbes juba rühmatuppa. Ta lendas suminal ringi ja kõndis peremehe kombel tähtsalt laes. Kui lapsed õhtust sõid, lendas kärbes korruga kasvatajale kõrva. Kasvataja vehkis käega, vangutas pead ja ütles: "Järgmisel nädalal ärge enam lasteaeda tulge, sest lasteaed läheb suvepuhkusele."

Villu sai kohe aru, et siin on kärbse käsi mängus. Küllap ta sosistas kasvatajale kõrva, et soovib nüüd oma majas üksi elama hakata. Ehk kavatses kärbes remonti teha? Või sõidab talle suveks lapselaps külla? Muidugi polnud tal siis enam võimalik võorstada tervet karja lapsi ning veel kasvatajaid ja söögitädisid pealekauba.

"Kahju, et lasteaed kinni pannakse!" ütles Villu sõber Kevin.

"See on kärbse maja, ise teab mis teeb!" vastas Villu.

Villu ja kärbes

ANDRUS KIVIRÄHK

PIRET MILDEBERG

HAMBALUGU

Ühel esmaspäeval tuli Lillil hammas ära. Ülemine esihammas, see oli suus logisenud ja ripendanud tubli nädala. Lilli otsis kähku peegli. Imelikul kombel oli hambaritta tekkinud auk kaks korda suurem kui hammas ise. Punetava igeme põuest aga paistsid juba uue hamba valged sakid. Lilli ruttas isa juurde. Alati, kui oli kraanat vajavaid toimetusi, läks Lilli isa juurde. Ja nüüd

tuli täita tähtis komme – hammas ahju otsa vanale kilgile visata. Tänapäev oli kolmas kord – kaks varem äratulnud alumist hammast lebasid juba ahju otsas. Isa tõstis tütre sülle. Lilli viskas hamba ahju poole ja koos öeldi maagilised sõnad: "SÄHH KILK LUUHAMMAS! ANNA MULLE RAUDHAMMAS! Toimingut tuli korrata, sest õhinaga visatud

hammas lendas vastu seina ja pörkas sealt põrandale. Teine vise läks korda. Kilk võis rahumeeli luuhambast raudhammast meisterdama asuda. Nüüd astus tuppa ema. Ta oli põõningut koristades vana "Maalehe" leidnud ja sealt oma rõõmuks lambakasvatusest rääkiva kirjutise avastanud. Väga õigel ajal, sest hiljuti oli pere otsustanud paari-kolme lammast pidama hakata – saab lõngavilla ja muru on pügatud. Isa kuulas ema rõõmusõnumi ära ja küsis siis kavalalt: "Ega selles lehes midagi hambakasvatusest ei kirjutatud?" Ning Lilli naeratas laialt oma uhket koolieeliku-naeratust.

Siga ÜLLE LÄTTE JA SINILILLED

Paksu metsa ääres, eemal suurtest teedest oli üksik talu. Talus elasid peremees ja perenaine. Peale nende elasid talus veel koer, kass ja muud koduloomad.

Ühel soojal kevadpäeval paistis hele päikesekiir laudaukse vahelt otse seasulgu.

"Röh," ütles siga, kui oli päikesekiirt märganud. "Ma süön su ära." Tahtiski eredat triipu suhu kahmata, aga ei saanud. Päikesekiir libises sea ninale ja tegi sooja pai.

Siga otsustas järele vaadata, kustkohast kiireke tuleb. Ta kangutas kärsaga ust, nii et valus hakkas. Lõpuks andis vana puituks järele ja siga pääseski õuele. Õu oli heledat päikest täis. Õhus lendasid paar putukat ja kirju liblikas. Laudaesisel oli veel natuke jääd. Siga püüdis seda kärsaga tuhvida, kuid jää oli väga külm.

"Päh," põlastas siga, "ei kõlba süüa!"

Päike soojendas mõnusasti sea selga. Kärssninal hakkas sellest korraka väga lõbus. Nii lõbus, et ta otsustas natuke seatraavi lasta. "Mõuh-mõuh," tegi siga ja pistis metsa poole punuma, et saba sirge.

Metsa ääres õitsesid sinised lilled.

"Ruiii-iii-ii," ruigas siga. "Sinililled! Kas te süüa ka kõlbate?"

"Ei, ee-ei," võdisid sinililled. "Ega meid ei süüda, me oleme muidu ilusad vaadata. Ja me lõhname nii mõnusasti kevade järele. Nuusuta!"

Siga sirutaski oma mustusest lapilise kärsa lillede poole ja nuhutas.

"Ai-jeh," ütles ta. "Pole teil õiget laudalõhnagi juures. Välja näete ka sihukesed kleenukesed ja...sinised. Süüa te siis ikka ei kõlba?" usutles ta veel kord kahtlevalt.

Hirmunud sinililled ei saanud enam sõnagi suust. Nad ainult värisesid tasakesi.

"No siis künnan teid parem üles," ütles siga ja lõi oma tugeva kärsa sinilillede lähedale mulda. Kündis märga maad, et must vagu taga.

Äkki hakkas eemalt kostma kiiresti lähenevat haukumist. Õuekoer Muri oli kärssnina jäljed üles võtnud.

"Mõuh-mõuh!" tegi siga kokkunult ja tahtis minema tormata, aga juba oli koer kohal.

"Oi, oi, notsu! Mida sina siin teed?" lõõtsutas Muri.

"Sinililli maitseen," ruigas siga vastuseks ja saatis koera poole umbusaldavaid pilke.

"Soo-oh, või sinililli!" prahvatas koer vihaselt ja tegi rapsaku.

"Aii-ii-ii!" pistis siga heledalt vinguma. "Lase minu jalg lahti!"

"Ohoo, sa maitseid päris hästi! Kas mina võiksin natuke sind süüa, kuni sina lilli süüda?" vidutas Muri kavalalt silmi.

Seda kuulnud, tormas siga kodu poole kuidas lühikesed jalad võtsid.

Vaikse tumeda jõe sügavas hauakohas elas suur vana haug Amps. Ta ei olnud hauakohas ainuke – seal elasid veel suur ahven Lõmps ja suur särp Höbeprints. Nad kõik olid sellesse hauakohta elama jäänud, sest nad ei passinud teiste kalade hulka – nimelt oli kõigil kolmel väike viga küljes. Haug Amps oli kord õngekonksust lahti rabeldes kaotanud oma esihambad ja rääkis nüüd susistades. Ahven Lõmps oli aeruga vastu pead saanud ja sest peale kokutas. Särp Höbeprints oli aga selle poolest imeplik, et ta kõneles värssides. No näiteks:

"Mul on siin kena hauakoht ja mind ei varitse siin oht.

Hoilii-hoilaa hoilallallaa – siin valitsejaks olen ma."

See laul käis haugile närvidele ja ta lausus:

"Vaata ette, ma šöön šu ära!"

Särp Höbeprints vastas:

"Liiga suur ju olen ma, mind ei saa sa ampsata."

Ahven Lõmps liigutas laisalt uimi ja lausus kokutades: "Te ee-eksite, pe-pe-peremees olen mi-mi-mina."

Nii nad susistasid, luuletasid ja kokutasid, aga midagi halba ei juhtunud, sest nad olid kõik kolm parajalt suured ja üksteisele suhu ei mahtunud.

Kena rahulik elu kestis, kuni ühel hommikul märkasid nad, et nende hämara veesügaviku pinnavirvenduse all toimub liikumine. Lähemal vaatlemisel ostus liikuja mingiks priskeks vingerdajaks.

"Mis see on, pa-pa-paistab, et pa-pa-paras lõmps," ütles ahven.

Särp oli julge, ujus lähemale ja tonksas vingerjat ninaga.

"Tonksadi tonks – see on vast ponks."

Haug püsis eemal.

"No mis sina, ha-ha-haug arvad?" küsis ahven Lõmps.

"Ekš ša iše näe," ütles hambad kaotanud haug.

"Ma ütlen ainult, et šee on ušš."

Söödav sell siis, arutlesid ahven ja särp. Nad tiirutasid ümber ussi. Siis ütles särp:

"Naksime mõlemad, sina ühest, mina teisest

Kolmekesi kodusem

HELVI JÜRISSE

otsast. Vaatame, mis mekk tal on."

Nad napsasid kummastki otsast tükikese – oo jaa, see maitseb hästi.

"Aga nüüd võtan mina ülejäänud," teatas ahven Lõmps. Ta tõukas särje kõrvale ja valmistus saatuslikku pala alla neelama. Korruga sööstis kohale haug ja kisendas:

"Štopp, štopp! Ša tahad šurma alla neelata! Šelle uššipalakeše šeeš on konks! Šeešugune, miš mu hambaid rüüštaš."

Ahven ja särp ajasid silmad punni ja takseerisid toidupalakest lähemalt – ja-jaa, ussijäänuse seest paistis mustjas liikumatu ese. See siis oli see kuri konks, haugi hambaröövi-ja. Vaguralt ujusid nad haugi kõrvale. Ahven

küsis: "Ku-ku-kulla haug, miks sa hoi-oi-oiatasid, sa oleksid ju võinud mi-mi-minust lahti saada?"

"Ah miš," lõi haug sabaga. "Aga šiiš oleks elu igavakš läinud. Kolmekesi ikka kodusem."

Särje ja ahvena silmist voolasid liigutuspi-sarad.

"Oled ikka üks va-va-vahva semu," lausus ahven. Aga särp lõi laulu lahti:

"Hea on olla kolmekesi, ümberringi koduvesi.

Rippus siin üks surmakonks, mulle paistis see kui ponks.

Sellest võinuks saada jamps, aga päästis meid me Amps."

Illustreerinud HENNO KÄO

Selle jutukese autor elas nii kaua aega tagasi, et sul on seda raske ette kujutada. Loo väärtust aga pole möödunud aastad (rohkem kui 2000 !) vähendanud. Oma sõnum on siin ka tänapäevaks, meie kõigi jaoks.

AISOPOS MINA JA MEIE

Kord rühkisid kaks rändurit mööda künkakülge üles. Seal äkki jäi üks nendest seisma, kumardas ja tõstis teetolmu üles mingi kompsu.

"Sa tuhat ja tuline!" rökatas rännumees rõõmust. "Sa vaata vaid, kulla sõber! – Ma leidsin pungil rahapauna!"

"Ei, ei!" ütles nüüd teine teeline. "Nõnda see küll ei lähe! Kui kaks sõpra on ühise rännutee ette võtnud, siis on sel ajal kõik ka ühine. Mitte minu, mitte sinu, vaid meie! Seepärast ei tohiks sa ütelda: "Mina leidsin rahapauna." Sa peaksid ütleva: "Meie leidsime rahapauna." Ja ta rebis rahapauna teise käest oma pihku. Siis nad jätkasid teed.

Järsku kostis nende selja tagant inimeste kuri kisa. Künkalt alla vaadates nägid nad, et suur vihane meestesumm tormas nende järel nagu tarust pääsenud tige mesilaspere. Ja mees, kes kõige ees jooksis ja rusikaid viibutas, muudkui karjus:

"Võtke nad kinni, kallid rahvas! Võtke nad kinni ja kolkige läbi! Nemad need lurjused ongi, kes mu rahapauna ära varastasid! Võtke nad kinni!"

"Oh häda! Mist meist nüüd küll saab!" halises teeline, kes oli rahapauna leidnud. "Nad peksavad meid vaeseomaks ega kavatse kuulatagi, kuidas asi tegelikult oli. Oh häda, oh häda!"

"Mispärast meist peab midagi saama?" imestas nüüd teine teeline. "Sina ju leidsid rahapauna. Sina paned ka oma naha turule!"

Ja ta pistis rahapauna leidja pihku tagasi.

Elus on tänini asjalood sedasi, et omakasu järgi on miski kord MINU, teinekord jälle MEIE.

Lastele jutustanud ANDRES JAAKSOO

Illustreerinud AILI MITTAL

KUI VANAEMA JA VANAISA LAPSED OLID

NALJU

Vanadest lastelehtedest

Õpetaja: "Nimeta mulle mõni huvitav asi, mida polnud saja aasta eest."
Väike Peeter: "Mina."

"Isa, meie ema on ikka väga naljakas."
"Mispärast?"

"Jah, mõtle ometi, eile ta ütles: kui meie pesemata kätega kooli läheme, teeb ta meile peapesu."

"Tädi, ütle, oled sa näitleja?"

"Ei, mu poiss, mina näitleja ei ole. Aga miks sa niimoodi arvad?"

"Isa ütles ometi täna, et kui tuleb tädi, siis alles saab teatrit."

"Aga tädi, nii pikk sa ju ei ole, et ulatuksid korstnani?"

"Mu laps, miks ma peaksin nii pikk olema?"

"Aga isa ütles ju eile, et raha, mille sa talle eile laenasid, võiksid korstnasse kirjutada."

Aarne: "Isa, miks sa õlitad uksehingi?"
Isa: "Et nad ei karjuks."

Aarne: "Ah, isa, kas sa ei võiksid siis ka väikest õekest õlitada?"

Isa tahab naela seina lüüa ja lööb endale seejuures valusasti sõrmele.

Kaastundlikult tuleb poeg ta juurde ja ütleb:

"Isa, ma tean, kuidas lüüa, et mitte sõrme peale ei läheks!"
"???"

"Hoia haamrivart mõlema käega kinni, kui tahad naela seina sisse lüüa."

Välja kirjutanud ANDRES JAAKSOO

Kuidas loomad räägivad

Ühel päeval tuli minu väike tütar Liisu lasteaiast koju ja päris: "Ema, mis häält põdrad teevad?"

Kostsin tütrekesele, et kas ta ei mäleta, mis häält loomade turvakodus üleskasvanud põdravasikas Pilka tegi, kui onu Ennult lutipudelit nurus. Eks ta ikka väikese vasika moodi mangus ja muutas, suured põdrad ajavad omavahel põdrajuttu ka üsna samamoodi kui tavalised lehmad. Liisu küsimus aga pani mind mõtlema, kui vähe me teame tegelikult metsaelanike igapäevaelust. Võtame kasvõi ühe hästi tuttava laulu "Elas metsas mutionu..." Kõik on ilusasti laulusalmis sees – et põder sõi samblasuppi ja karuvana vantsis uhkelt. Aga kas nad omavahel mutionu peolauas juttu ka ajasid ja kuidas tere ütlesid?

Metsloomade omavaheline jutuajamine on loomauurijatele põnev küsimus. Mutionu kohta kirjutatakse raamatutes vaid, et tema pojad üsna tibupoja moodi piiksub. Kuidas täiskasvanud mutid omavahel suhtlevad, ei teatagi, inimese peopesas kipuvad nad haledalt vigisema. Sulelistega on asi lihtsam: vares kraaksub, harakas kädistab, kull kiljub ja kaaren kronksu. Aga karvased külalised?

Karuvana mõmisev hää on üldtuntud, karupoegade nurruv jörin on imearmas ja üsna selle moodi, mida teeb jääkarupoeg Coca-Cola reklaamis.

Siili-okaskera turtsu. Pahaselt. Just seetõttu, et ta on end pidanud segaja pärast kerra tõmbama. Muul ajal siilivanad podisevad, vahel öeldakse koguni, et mägisevad.

Siilivana podiseb

Mis häält nudisaba jänes teeb, ei oskagi öelda. Jälgisin kord mööda nurme pulmajooksu kihutavaid jäneseisandaid. Tundus, et neil läks kogu aur ringilippamise peale. Ei kostnud neilt piiksubgi. Aga hädas olev jänes kiljubat läbilõikavalt. Kikkiskõrvalisi oravaid oli minu

Oravaisand tiksutab
Arne Aderi fotod

lapseeas hoopis rohkem. Kui neile mõnes linnapargis peo pähklitega välja sirutasid ja "Miki-Miki!" hüüdsid, oli oravaisand peagi kohal. Ja eks siis võis ka nende tiksutamist – üksteise peale pahandamist – kuulda.

Mutionu peole hiljaks jäänud reinuvader võis tervituseks mõned korrad klähvida. Rebase hää meenutab veidi koera keelekõla, eks nad ju ole kauged sugulased.

Väleda põdra jutuoskusest oli juba alguses juttu. Võib veel lisada, et jahimehed ütlevad: "Septembrikuu õhtuhämaruses hakkavad põdrapullid "oigama", see on üsna kähiseva ammumise moodi." Ja kui need hääled kokku liita, eks siis ühe pilla-palla pillerkaare saame. Mine sinagi nüüd mõnel päeval metsa ja jää, kõrv kikkis, kuulatama. Kas kostab kusagilt mutionu peohääli?

KRISTEL ADER

KLAABU KUULUTAB

Kõik mulle saadetud oa, söe, ölekõrre ja vabal valikul juurde mõeldud tegelastega muinaslood on nüüd läbi loetud. Klaabu kiirlugemise tehnikaga, ega teisiti ei oleks jõudnud. Sügav krimblikumardus kõigile osavõtjatele!

ANNAN TEADA

Hanna-Eliise Lepp Rakkest (Klaabu superpreemia)

Maarja Lust Patküst (Klaabu prima-preemia)

Liina Vares Kohilast (Klaabu kõrgpreemia)

Jarko Jelinkin Uulust (Klaabu krimbli-preemia)

Andres Ainson Tallinnast (Klaabu eripreemia)

Kirke-Maarja Rakkest (Klaabu pildipreemia)

Triin Sadam Tallinnast (Klaabu üllataja-preemia)

Preemiateks on kirjaniku autogrammiga raamatud!

EIDEKE JA KOLM SÕPRA

Elas kord vana ja vaene eideke. Läks eideke üle silla, kui ta äkki komistas ja kukkus vette. Mööda teed läksid kolm sõpra: uba, sötükk ja ölekõrs. Ölekõrs aitas eidekese veest välja, sötükike süütas lõkke, et eidekesel soe oleks. Oast aga kasvas imetuba, millest eideke kogu aeg süüa sai.

Hanna-Eliise Lepp

NAERA VEEL TEISE ÜLE

Elasid kord eit ja taat. Nad olid väga vanad, kuid siiski oli neil oa- ja rukkipoold. Varsti valmis oapöld, siis kohe ka rukkipoold. Oapöllu koristamisel pudenes kaunast üks uba välja ja jäi üksi põllu äärde.

Paari päeva pärast koristas kombain kõrvalpöldu ja üks ölekõrs kukkus oa kõrvale. Ühel päeval keetis eit suppi. Pliidi alt kukkus välja süsi, kellele põledes kasvasid käed ja jalad. Nüüd sai süsi liikuda. Ta otsustas minna maailma vaatama.

Oma rännakuga jõudis süsi oa ja ölekõrre juurde. Oal ja kõrrel jalgu ei olnud. Kuid ühel päeval tuli nende juurde väike poiss. Poiss pistis nad oma taskusse.

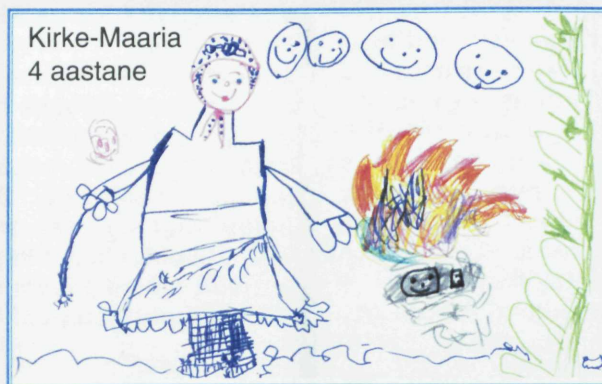
Poiss pidi kooli viima ube, kõrsi ja joonistamiseks sütt. Kooli juures oli palju lapsi. Kolmanda klassi poisid mängisid palli. Väike poiss viskas palli asemel teistele uba. Kõik naersid õnnetu oa üle. Lõpuks kukkus uba maha ja üks poiss astus talle peale. Uba litsuti laiali.

Kõrs ja süsi itsitasid taskus. Kuid varsti tuli tööõpetuse tund ja poisi taskust kukkus ölekõrs välja. Korrapidaja viskas kõrre ahju. Seal põles see ära.

Ega söelgi hästi läinud. Joonistamise tunnis joonistas poiss söega suure karu ja süsi kadus paberi sisse, kulus ära.

Naera veel teise üle.

Maarja Lust

OA ÕNNETUS

Elas kord moor, kelle nimi oli Alma Lehte. Ta elas üksi, aga mitte päris üksi, vaid koos oma sõprade ölekõrs Liisi, sötükk Mati ja uba Leediga. Nad elasid tavalist elu ja rääkisid õhtuti lõbusaid jutte.

Ühel õhtul rääkisid nad nii lõbusat juttu, et uba hakkas naerma. Ta naeris tükk aega ega suutnud enam kuidagi lakata. Kange naeruga läks kõht lõhki. Kõik olid väga ehmunud ega teadnud, kuidas teda aidata. Nad otsustasid rätsepa appi kutsuda. Rätsepal oli ainult must niit kaasas. Sõbrad olid nõus ka sellega, peaasi, et oa kõht saaks terveks. Rätsep õmbles oa Leedi kõhu musta niidiga kinni. Kõik olid rahul.

Rätsep läks oma teed, oal on nüüd aga eluaeg must triip kõhu peal.

Liina Vares

MAA HAKKAS MEELDIMA

Elasid kord kolm sõpra – viisk, põis ja ölekõrs. Nad elasid hiidplaneedil Uraan. Kuigi nende koduplaneet oli väga suur, olid nad seal täiesti üksi. Neil oli seal väga igav. Nad olid terve planeedi läbi käinud ja enam polnud kuskile minna ega midagi teha. Viisk ütles: "Kui meil oleksid tiivad, võiksime lennata teisi naaberplaneete külastama"

"Kahjuks meil ei ole tiibu," ütles põis nukralt. Kuid ölekõrs jäi optimistlikuks ning sõnas: "Ehitame endile kosmoselaeva. Siis võime lennata kuhu iganes tahame."

Ehitamine algas. Viisk pandi kosmoselaeva aluseks, põis katuseks, ölekõrs kõlbas antenniks. Sõit võis alata. Kõigepealt külastati naaberplaneeti Saturn. Järgnesid Jupiter, Marss ja Maa. Tutvudes planeet Maaga, hakkas see neile aina rohkem ja rohkem meeldima ning sõbrad otsustasid, et jäävadki Maale elama.

Triin Sadam

MINU SÕBER

Minu sõber Teet kunagi ei näita keelt. Sina teda ei tunne, sina teda ei tea.

Ta on väga tark ja hoolas, arutamine sujuvalt voolab. Talle vene keel on igav, eesti keelel pole viga.

Kudumine meeldib talle, koob ta mütse ja ka salle. Üldse on ta äge laps, igal pool on virk ja kraps.

Kaarel Sein

NAABRI JAAN

Sõbraks on mul naabri Jaan, temaga ma läbi saan. Kui on vaja, mind ta aitab, teda ei saa keegi laita.

Kokku saame maja ees, mürame siis lume sees. Poest me limonaadi toome, kahekesi ära joome.

Steven Mäekalle

Lepistiku Lasteaed-Algkooli lapsed saatsid TÄHEKESELE paksu paki sõbrateemal kirjutatud luuletusi. Siin on mõned nendest.

SÕBER MURI

Minu sõber on Muri. Ta ei ole üldse kuri. Tema kardab väga äikest, armastab ta hoopis päikest.

Muri tahab palju konti, muidu vajub saba lonti. Aga leiba ta ei taha, selle matab lihtsalt maha.

Mikk Martin

KUI MA OLEKSIN OJA

Ma tahaksin olla oja, mis meie majast mööda voolab. Ma saaksin voolata erinevates kohtades ja mul ei oleks kunagi igav. Talvel kukuks puudelt mulle lund vette ja kevadel mu kohal olevate puude peal hakkavad linnud laulma. Suvel rohetaks mu ümber rohi ja päike paistab mulle peale nii, et vesi sillerdab. Sügisel lähevad lehed värvilisteks, kukuvad mu sisse ja rändavad minuga kaasa. Mõnikord

tulevad lapsed mu sisse jalgadega sulistama ja mängima. Öhtuti ma vulisen ning inimestele tundub nagu räägiksin ma salajuttu. Kevadeti koguneb minu sisse nii palju vett, et ma hakkam üle ääre voolama ning üks metsanurk on vett täis. Kui lapsed metsa tulevad, on neil vesi põlvini. Mõnikord inimesed joovad minu seest, sest minu vesi on värsk ja kosutav. Ka konnad hüppavad minu sees ja vahel ujub mõni äraeksinud kala.

Oja on väga hea olla seepärast, et ma saan palju reisida ja olla inimestele rõõmuks.

**Eliisa Saksing
Võnnu Keskkool**

KUI MA OLEKSIN VIISAKAS JA VIKS LAPS

Mina olen üks koerust täis poiss ja sageli unistan, et võiks hakata heaks lapseks.

Alatasa mõtlen ma, et võiksin hakata just selliseks nagu suured inimesed mind näha tahavad. Neil on minule

väga palju nõudmisi. Kui ma need kõik täidaksin, ei jääks mul sigaduste jaoks üldse aega. Aga keegi peab ju ka koerused ära tege- ma, kui nad juba välja on mõeldud. Kui ma oleksin hea laps, ei saaks ma iial teada, mis tunne on kassi sabast sikutada või omapead vanemate kojutulekuks senitundmatut toitu valmistada. Ma ei tunneks iial, mis mekk on ehtsal kasevitsal või kuidas kliriseb enda katkivisatud aken. Ma ei saaks kunagi tunda solvumist, kui pean omateenitud rahast kinni maksma klassivenna

püksid, mille taguotsa ma käsitöö- tunnis kääridega välja lõikasin. Kui oleksin korralik, kuluks minu peale liiga palju hambapastat ning seepi ja kõik tuttavad tädid paitaksid mind ja kiidaksid. Ning mul oleks kole piinlik. Samuti väsiksid bussiga sõites hirmsasti jalad, sest pean vanakestele oma istekoha loovutama.

Vanemate arvates oleks muidugi hea laps taevane kingitus. Ma olen öhtuti uinudes isegi selle mõtte peale tulnud, et võiks hommikust peale uut elu alustada, aga ärgates mõtlen jälle, et ah, ei viitsi...Ja mis elu see oleks?

Arvi Mait

HARIBO

... TEEB LAPSED
RÕÕMSAKS!

SUVEMÄNG!

5
vinget
tõukeratast
(city-rollerit)!

25
suurt
Haribo
rannapalli!

25
Haribo
rannalina!

25
vahvat
puslet!

25
Haribo
kotti!

HARIBO karu kutsub taas kõiki rõõmsaid lapsi osalema rohkete auhindadega suvemängus!

Suvmängus osalemiseks toimi nii:

- Osta kauplusest Haribo 200 g kommipakk
- Kui kommikott tühi, lõika välja suur Haribo logo (vaata joonist)
- Täida ära kõrvalolev ankeet ja lõika see välja
- Kogu **kokku 2** suurt Haribo logo ja pista need koos ankeediga ümbrikusse
- Ümbrik saada aadressil: Haribo suvemäng, pk 10, Vanemuise 7, 50002, Tartu
- Mida rohkem ümbrikke saadad, seda suurem on Sinu võiduvõimalus!

Loosimine toimub 11. juunil ja võitjate nimed avaldatakse 15. juuni Eesti Päevalehes.

Osavõtutingimused:

Osalemisõigus on igal inimesel, välja arvatud firma HARIBO esinduse töötajatel ja nende perekonnaliikmetel ning loosimisega seotud reklaamiagentuuri töötajatel. Auhindu rahas välja ei maksta.

NIMI, VANUS

ADDRESS

TELEFONINUMBER

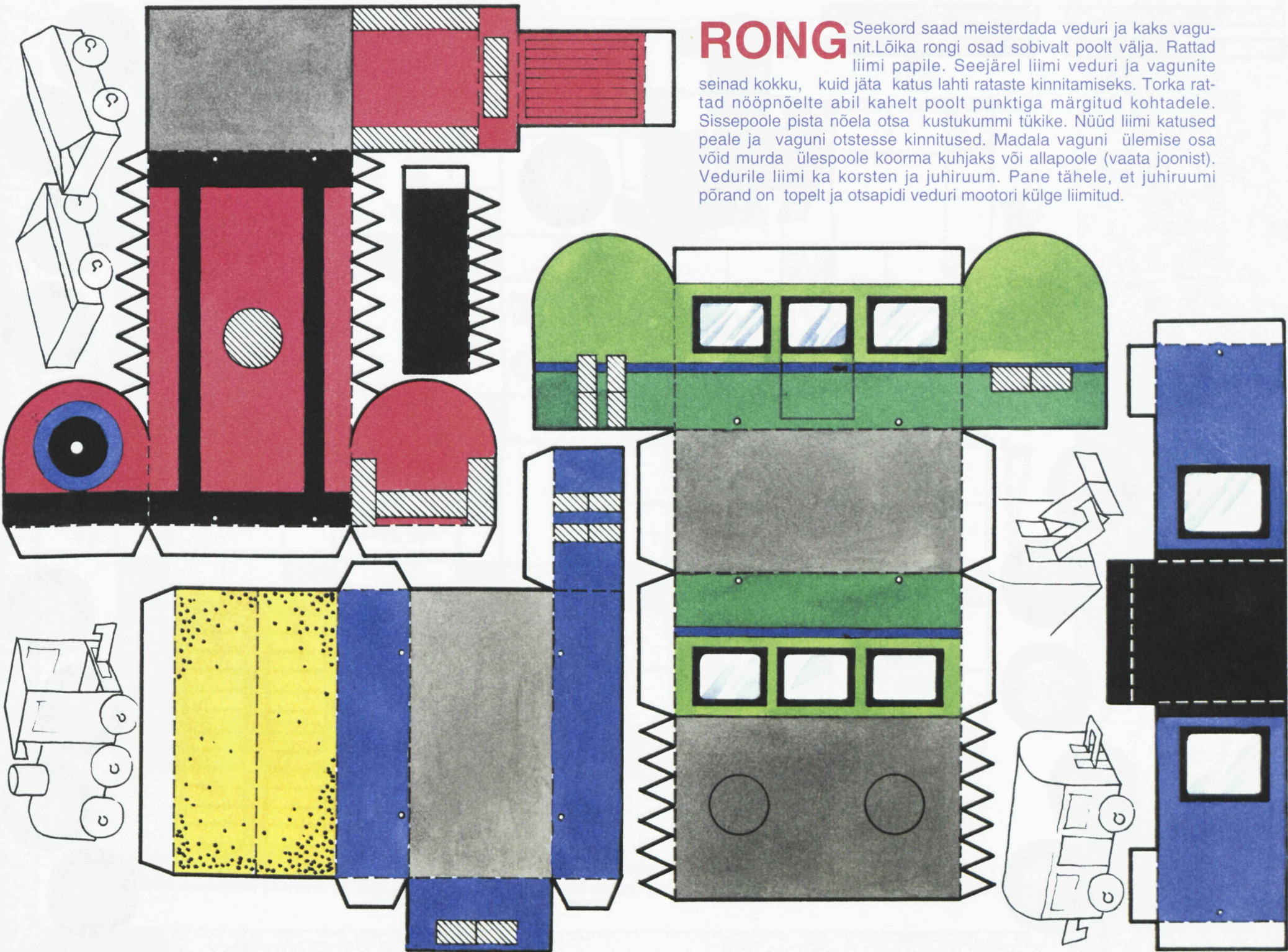
MILLINE ON KÕIGE PÕNEVAM HARIBO KUMMIKOMM?

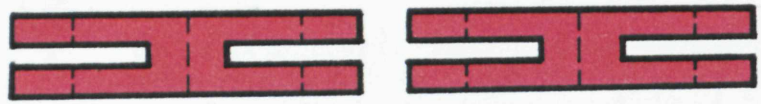
KIRJUTA, KES OSTIS SULLE HARIBO KUMMIKOMME

HARIBO SUVEMÄNG!

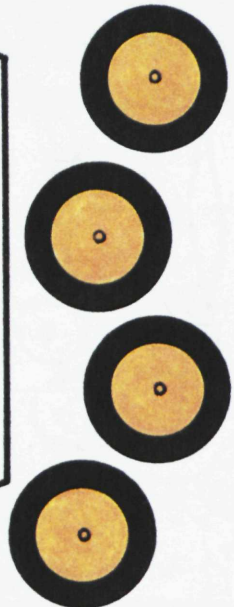
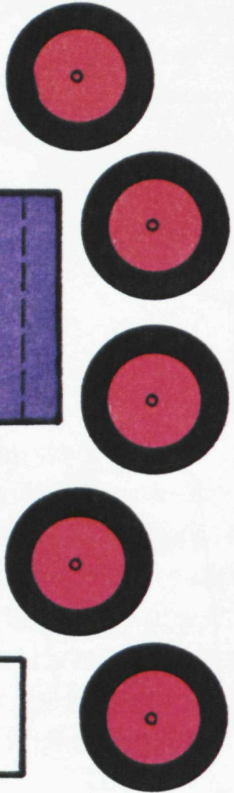
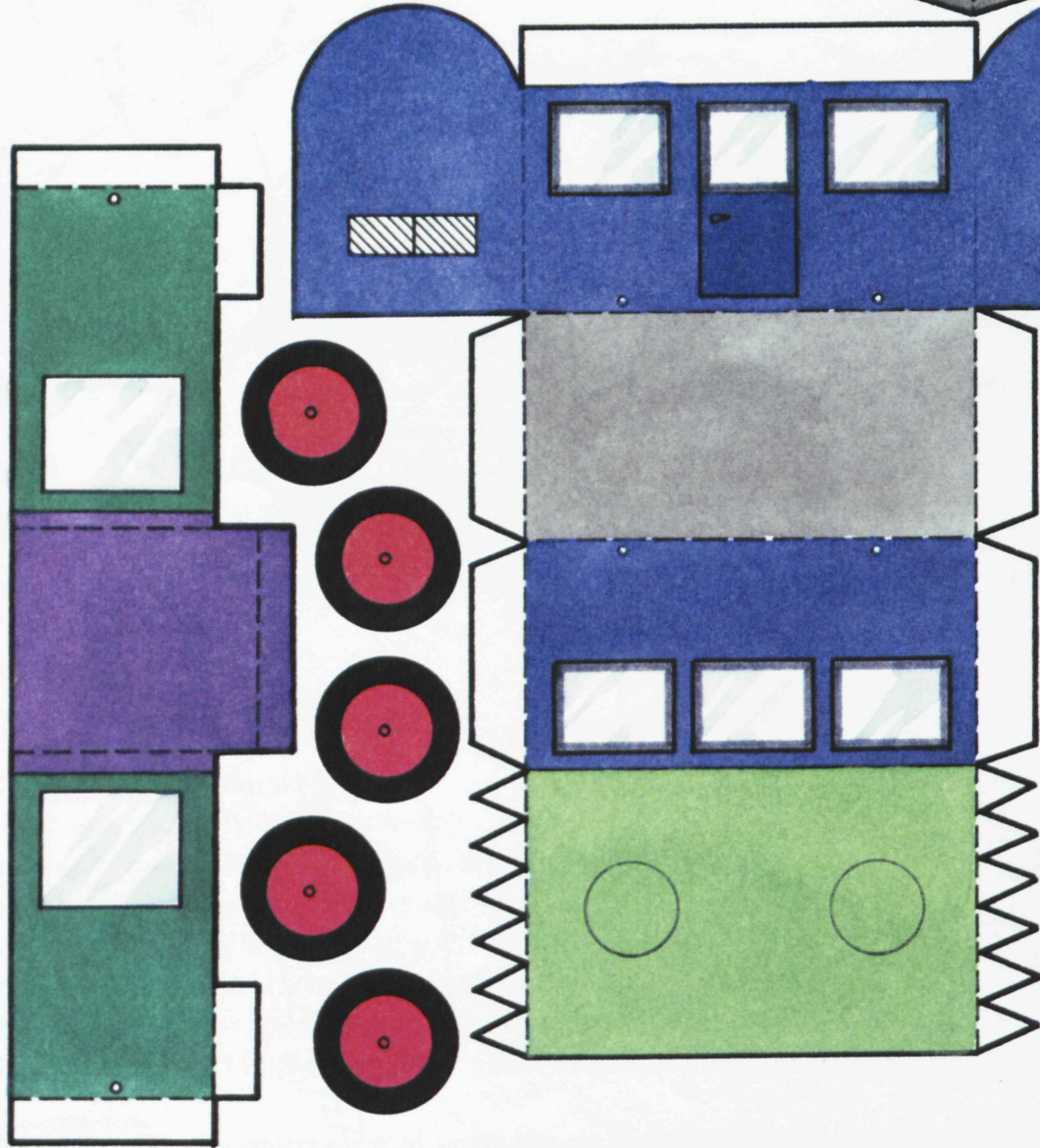
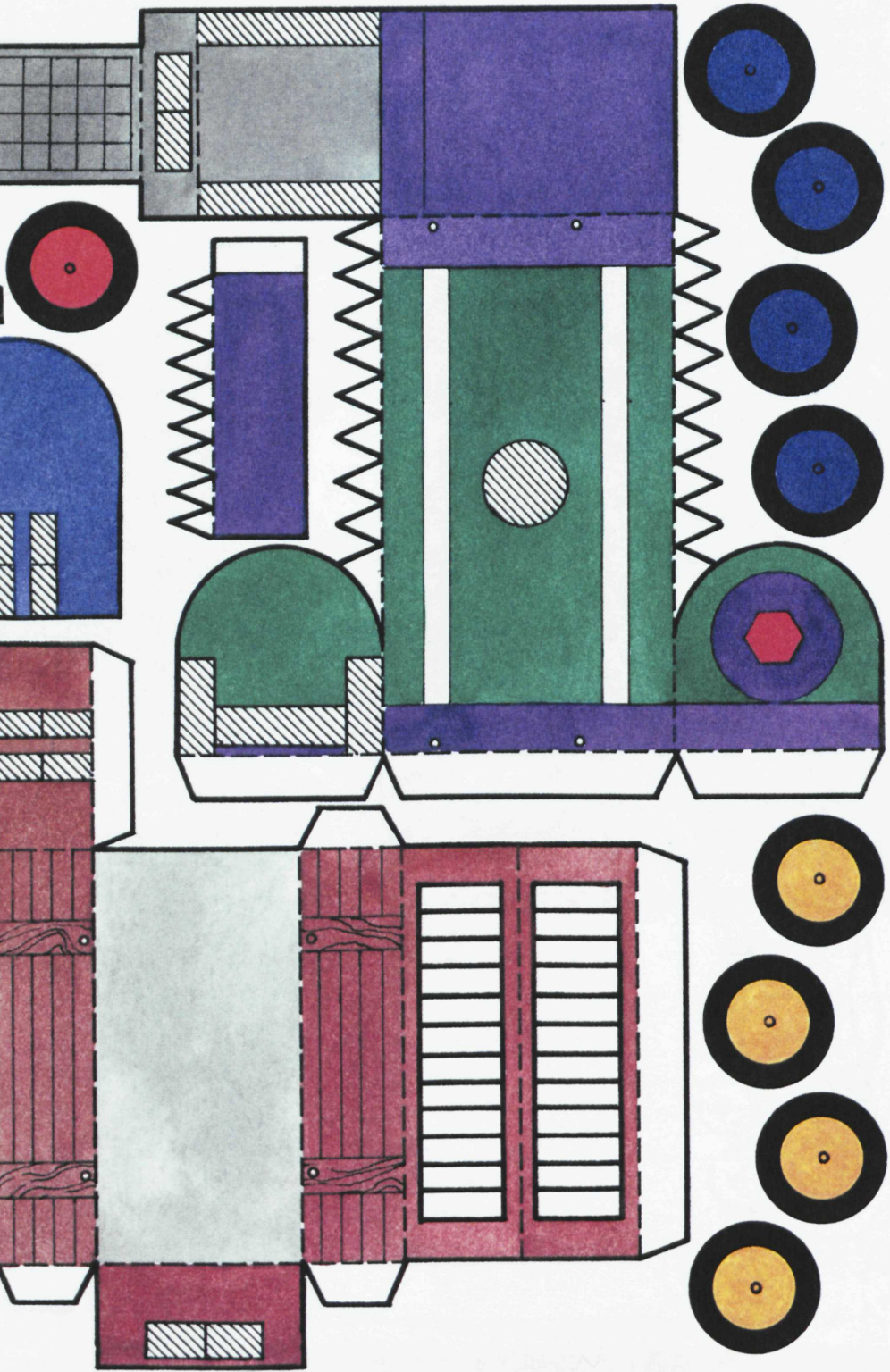
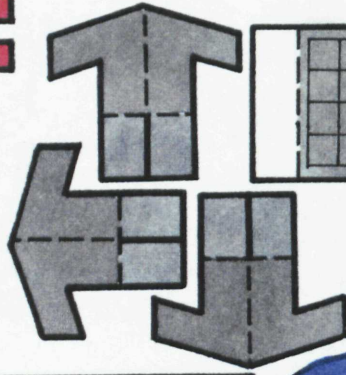

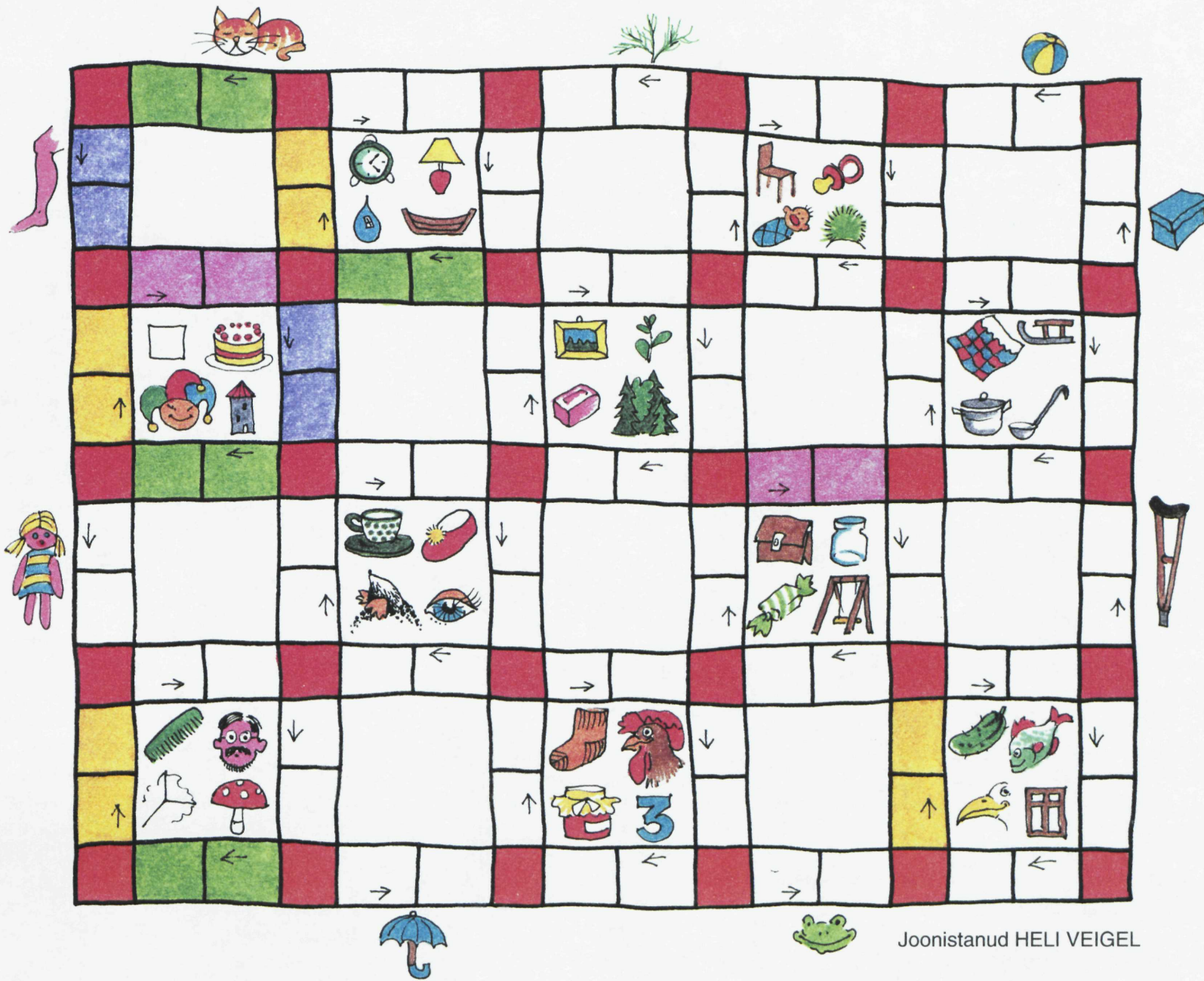
RONG Seekord saad meisterdada veduri ja kaks vagunit. Lõika rongi osad sobivalt poolt välja. Rattad liimi papile. Seejärel liimi veduri ja vagunite seinad kokku, kuid jäta katus lahti rataste kinnitamiseks. Torka rattad nõopnõelte abil kahelt poolt punktiga märgitud kohtadele. Sissepoole pista nõela otsa kustukummi tükike. Nüüd liimi katused peale ja vaguni otstesse kinnitused. Madala vaguni ülemise osa võid murda ülespoole koorma kuhjaks või allapoole (vaata joonist). Vedurile liimi ka korsten ja juhirusum. Pane tähele, et juhirusumi pörand on topelt ja otsapidi veduri mootori külge liimitud.

Joonistanud HELI VEIGEL

Joonistanud HELI VEIGEL

Noole kõrval olev pilt annab sulle 4-tähelise sõna. Kirjuta see ruutudesse noole suunas, alusta nurgast. Tühjadele ruutudele joonista midagi, mis algab ühega neljast nurgatähest. Värvide ruutude külgi näidise järgi edasi.

PERIODIKA AS
Lasteajakiri
TÄHEKE

Asutatud jaanuaris 1960
ilmub kord kuus

Toimetuse aadress:
Pärnu mnt 67a
10134 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel 6 463 697

Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
tel 6 463 697

Kunstiline
toimetaja
PRIIT REA
tel 6 463 697

Tähekest saab
tellida
faks:6616 089
e-mail
tell @tallpost.ee

Trükk
AS Printall
Tatari 64
10134 Tallinn

ESIKAANE
JONISTAS
PRIIT
REA

Lugu davidi hirvedest

Veel hiljuti, kõigest sadakond aastat tagasi, rikastasid kõrge müüriga kaitstud Hiina keisri jahiparki imeliste hirvede karjad. Selliseid hirvi ei leidunud üheski teises maakera nurgas. Tolle aja zooloogidele olid nad tundmatud. Sealkandis ringiluisiv looduseuurija nimega David oli esimene hingeline väljaspoolt keisri õukonda, kes neid graatsilisi loomi oma ihusilmaga näha sai. Tema järgi saidki need sarvekandjad oma nimeks davidi hirv ehk teisiti ka milu.

Davidi hirvedest kannavad sarvi vaid isasloomad. Nagu teisedki hirvlased langetavad nad igal aastal oma peaehted ja kasvatavad nende asemele uued. Hirve jalgadel on elastselt hargnevad sõrgatsid. Nende abil on mõnus pehmel, soisel pinnal liikuda.

Kui kaua said davidi hirved nautida turvalist elu keisri pargis? Seda ei tea keegi. Paraku on nii, et kõik head ja halvad asjad saavad ükskord otsa. Turvalisele elule tegi lõpu suur üleujutus, millele ei pidanud vastu ka nood kõrged müürid. Hirved panid

müüri varisenud kohtade kaudu pargist plehku. Õnnetuseks puhkes samal ajal Hiinas ka üleujutus. Üleujutuse koelestest pääsenud milud leidsid oma kurva lõpu nälgivate talupoegade või võitlevate poolte ahnetes keedupottides. Nii hävis pea terve kari. Kuid toosama looduseuurija David püüdis haruldast loomaliiki päästa. Davidil õnnestus läbi paljude raskuste toimetada mõned hirvekesed Euroopasse – Inglismaale. Inglise zooloogide kaitsva tiiva all hakkasid need päästetud milud järglasi andma. Ja aegapidi jõudsid davidi hirved parematesse loomaaedadesse. Umbes 35 aastat tagasi õnnestus Tallinna Loomaaial hankida Berliini loomaaialt kolm sellist haruldast looma.

Nüüd, kui sisenete loomaaia peavärvast, silmate vasakul avaras koplis nende kolme hirve lapselapsi, lapselapselapsi. Seal on oma 70 elegantset davidi hirve. Kari on nii võimas ja suur ning ega väikesed davididki tulemata jää. Mine tea, äkki võtab osa karjast ette pika reisi Tallinnast Hiinasse, et asuda elama esivanemate ürgsele kodumaale. Me vähemalt loodame seda.

Joonistanud ja kirjutanud
SANDOR STERN